

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

188. An, & qualiter vacent beneficia exinde, quòd is, qui habet incompatibilia, non vult Ordinario ostendere titulum dispensationis, quo illa possidet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

impediatis ab Ordinibus, Castrop. loc. cit. n. 19, citans Garc. p. 3. c. 4. n. 6. Rebuff. in pr. tit. de non promotis intra annum. n. 80. Iess. de just. l. 2. c. 34. n. 100. contra gl. in cit. acum licet canon; Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 11. Diaz. pract. p. 5. c. 53. n. 3. apud eundem Castrop. censentes contrarium, ubi impedimentum canonicum tuã culpã contractum, item, quod ex dictis sequitur, si ob illiteraturam rejiciaris ab Episcopo ab Ordinibus, esto, in discendis literis negligens fueris; quia non ob negligentiam hanc, sed ob negligentiam immediatam suscipiendi Ordinis, privandus quis est beneficio. Castrop. loc. cit. n. 11, citans Garc. ubi autẽ, testantem sic respondisse S. Congregationem. Ac denique evitatur dicta privatio, si tunc dispensatum quod ad obligationem suscipiendi intra annum; cessat enim tunc culpa, quam supponit ista privatio; c. commissã, de elect. in 6. Castrop. loc. cit. n. 7. hanc autem dispensationem solum Papa concedere potest, & ex ejus commissione Episcopus in unico casu; nempe ob studium ad septennium, & septennio completo intra annum sacerdos; Cast. op. loc. cit. n. 8. meritò dubitans, num hæc potestas subtracta Episcopis per Trident. quod se fusè disputabile ait, tr. 7. d. 3. p. 9. §. 9. n. 8. & 9.

Quaestio 186. An, & qualiter vacent beneficia ob non residentiam?

Respondeo: de hoc quoque satis dictum aliàs, ubi de residentia parochorum, vide lott. l. 3. q. 27. per tot. & Hurtad. integ. lib.

Quaestio 187. An, & qualiter vacet beneficium ob non gestationem habitus clericali?

Respondeo: quidquid de hoc fuerit olim (dum jure communi non vacabat beneficium per delationem publicam, & continuatam habitus vel vestium laicalium, sed tales, postquam moniti non cessassent, suspendebantur dumtaxat ad certum tempus, vi Clem. II. de vita & honestate clericorum. & Trid. sess. 14. c. 6. Gonz. gl. 15. n. 55. citans Bern. Diaz. in praxi criminali. c. 75. per tot. Castrop. h. paulò post citand.) hodie tamen secus est; quia per constitutionem Sixti quinti incipientem: cum sacerdotiam sub dato 5. Idus Januar. 1588. jubentur clerici beneficia quæcunque habentes etiam, alii clericali titulo pensiones super quibuscunque bonis Ecclesiasticis obtinentes gestare clericalem tonsuram, & habitum clericalem, & milites pensionibus, vel fructibus, vel aliis bonis Ecclesiasticis gaudentes, incidere in militari habitu regulari, sive militiae approbatæ convenienti; alioquin omni beneficio, pensione, vel jure, quod habent ad beneficia, privantur; & sine omni monitione, citatione, judicis decreto aut ministerio, ipso facto privati declarantur; ita ut ipsa beneficia vacare, & pensiones extinguere, & fructus vel alia bona Ecclesiastica cessare dicantur, Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 1. §. decimum septimum. Gonz. loc. cit. n. 56. Lott. l. 3. q. 27. n. 19. & l. 1. q. 42. n. 42. Castrop. tr. 13. de benef. p. 2. §. 8. n. 19. Barbof. juris Ecclesiast. l. 3. c. 14. n. 63. licet itaque ex suppositione, quod contra dictam constitutionem peccatum sit, virtus illius in privando controversi nequeat sub prætextu, quod ea non sit usu recepta, ut determinavit Rota in Tullensi pensionis, 21. Aprilis, 1621. Lott. loc. cit. n. 92. contra Garc. n. 7. c. 1. n. 24. licet etiam hujusmodi objectus utcumque in nega-

tiva consistens probari posset per testes, concludentes, fieri non posse quod tales incessanter in habitu & tonsura; quin ipsi scivissent vel viderent propter continuam conversationem (qui est legitimus modus probandi negativam per testes. Lott. n. 93. juxta Bart. & cit. Rota decif.) nihilominus tamen ad hunc effectum ita instruenda est probatio, ut concludat ad abjectionem, & quodammodo ad despectum Ordinis clericalis per incessum videlicet in habitu laicali, in locis publicis, & perpetuo frequentibus, & (ut addit Barbof. loc. cit. ex Farinac. in praxi criminali p. 1. q. 8. n. 68. Navar. & c. tanto tempore, ut communi opinione reputentur laici) & sine rationabili causa. Barbof. ibidem Lott. n. 96. & sic ferè explicatur in cit. clement. 2. de vita & honestate cleric. a qua non esse dubium, quia interpretacionem accipiat sanctio illa Sixti V. ait Lott. loc. cit. Ac proinde jam facillè elideretur hujusmodi probatio, ubi reus exciperet de rationabili causa aliqua, puta timoris, ut gl. in cit. clement. V. rationabilis, Lott. n. 97. & 98. Neque etiam attenditur incessus in publicum in tali habitu laicali, si joco, aut amenitatis gratiã id contingeret; ut Cardin. in cit. Clem. n. 4. Lott. n. 99. Hinc inquam concludit, ut ait idem Lott. n. 92. eum aggregi provinciam difficillimam, & fore inexticabilem, qui ex hoc capite, nimirum commissi delicti contra dictam Sixti V. constitutionem, impetraret beneficium. Requirit etiam, dum beneficium ex hoc capite impetratum, ut coram Executore apostolico citetur possessor beneficii; aliàs, esto, probetur illum publicè habitum laicalem detulisse, processus sit nullus, & possessor manutenendus in possessione, ait Barbof. loc. cit. probari fusè à Sperello paulò post citando n. 20. & seq. Porro tamen si clericus incidens in habitu laicali amittat beneficia (etiam ut Navar. loc. cit. n. 7. apud Barbof. ante sententiam declaratoriam; Quin & ut Sperell. decif. fori Ecclesiastici. decif. 66. nu. 19. apud eundem Barbof. teneretur in foro conficientis dimittere beneficium; & ante illam dimissionem non sit absolvendus, etiam si sit persona gravis, & promittat dismittere, vel imminet dies paschalis; vel sit spes obtinenda dispensationis) requirit tamen sententiam declaratoriam ad hoc, ut amittat fructus, & quod hos ante dictam sententiam non teneatur restituere, tradit Barbof. loc. cit. ex Gratian. discept. forensi. c. 441. Achil. de Grass. decif. unica. de penis. Vivald. in candelab. auro. tit. de habitu cleric. q. 3. & c. Nec exinde, quod talis amittat beneficia, perdere etiam privilegium clericale aut canonis; si quis suadente. ibidem, ait Barb. citans Navar. ubi ante. n. 8. & 10. Gonz. gl. 5. §. 5. n. 7. nec incurrere inhabilitatem, ut possit præteritari. Barb. ex Navar. loc. cit. n. 12.

Quaestio 188. An, & qualiter vacent beneficia exinde, quod is, qui habet incompatibilia, non vult Ordinario ostendere titulum dispensationis, quo illa possidet?

Respondeo: vacare ipso jure per non ostensionem tituli seu dictæ dispensationis, postquam monitus fuerit juxta c. ordinarii. de off. judicis ordin. in 6. asserunt Gonz. gl. 15. n. 62. Castrop. cit. d. 6. p. 2. §. 8. n. 13. Barbof. loc. cit. n. 34. citans plures alios. Ad quos intelligendum notanda sunt sequentia. Quod si justo impedimento cessante, requisiti intra tempus sibi juxta facti qualitatem præfigendum dispensationem papalem non exhibuerint, ordina-

rii collatores beneficia illa tanquam non canonicè acq̄sita, & jure ipso vacantia conferre debeat juxta c. de multa. Sic enim expresse disponit Gregor. X. in cit. c. ordinarij. Laym. ibidem. in paraphrasi, per quem textum mandatur Ordinarijs (quo nomine hic veniunt, qui institutionem & destitutionem in beneficijs habent) ut ad istam dispensationem exhibendam districte compellant sub dicta poena; & licet textus ille loquatur solum de retinente plures dignitates, Personatus, & beneficia curata; Concilium tamen Trident. sess. 7. c. 5. eandem constitutionem innovans expresse eam extendit ad alia quæcunque incompatibilia. Juxta quæ, dum juris præsumptio est contra possessionem, uti est in hoc casu retentionis plurium beneficiorum incompatibilium, cogi potest possessor ad exhibendam dispensationem (quidquid sit de eo, num ab Ordinario cogi possit ad exhibendum titulum, dum talis præsumptio non est, v.g. dum unum vel plura compatibilia possidet; de quo supra, ubi de possessione) Laym. loc. cit. n. 2. citans Archid. & Ancharan. in cit. c. ordinarij. Et sic, si possessor præfixo sibi tempore dispensationem illam non exhibeat, præsumitur injustè detinere, adeoque per sententiam privari, aut privatus declarari potest; & beneficium alteri conferri. Laym. cit. n. 2. juxta eisdem Cardin. & Anchar. Potest siquidem, dum notorium est, aliquem incurrisse ipso jure privationem beneficii, vel penam aliam, ordinarius Judex statueret tempus ad executionem afferendam; quam si non attulerit, absque alia sententia judicis sententia legis executioni mandari potest. Laym. cit. n. 1. citans Dominic. in c. cum secundum. de hereticis. in 6. & Alex. de Nevo. in c. pervenit. de appellat. Neque ad negandam hanc dispensationis ostensionem possessorem tueri se posse regulà detriennali, eò quòd hæc regula non procedat in pluralitate beneficiorum ob titulum infectum (intellige præsumptivè, dum nimirum, quia præsumitur deesse dispensatio, quæ sola reddit talem titulum non infectum) tradit Castrop. sr. 13. de benef. d. 6. p. 2. §. 8. n. 13. de quo vide dicta aliàs de possessione triennali. Veruntamen ex his omnibus patet, in hoc casu non tam ob non ostensam dispensationem induci hanc privationem, & vacationem ipso jure istorum beneficiorum, quam jam inductam à jure ob retentionem istiusmodi incompatibilium.

Questio 189. An, & qualiter vacent beneficia ob non solutas Camera apostolica annatas?

Respondeo: beneficia, pro quibus solvenda annata, ob earum non solutionem vacare ipso jure, ex varijs Pontificum constitutionibus, ac præcipuè Pii II. quam postmodum confirmavit Innoc. VIII. in constitutione sua 3. de 13. Kal. Martij 1484. tradit Lott. l. 3. q. 20. à n. 126. occasione cujus cum varijs passim fordidissimè de his annatis loquantur, scripserintque plures valde injuriosè Sedi Apostolicæ, puta Cosmas Guimier in sua glos. ad pragmaticam sanctionem, tit. de annatis in principio. v. annatarum. existimans eas paulo ante tempora Joannis XXII. exigij captas ex fructibus cathedralium vacantium, & isto onere mox per Bonifac. IX. indifferenter omnibus beneficijs contra totius juris divini ac humani dispositionem impositas, adeoque earum usum simoniacum, Item Duarenus præ alijs audacior. de benef. l. 7. c. 3. aliique apud A-

zor p. 2. l. 7. c. 12. q. 1. & Lott. loc. cit. à n. 20. Hinc inquam sit

Questio 190. Quid sint annata &c. Unde invec̄ta, quibus beneficijs imposita, & qualiter solvenda?

Respondeo ad omnia breviter. Primò esse taxatam quantitatem aliquam fructuum, provenientium ex certis beneficijs primò anno vacationis vel obreptionis per modum vestigialis vel pensionis Papæ, vel Camera Apostolicæ solvi solitam & debitam; ita ferè ex Lott. cit. loc. n. 1. & Azor. cit. c. 12. sub initium.

2. Secundò: annatam hanc subrogatam loco decimæ, quæ olim in omnibus Christiani orbis provincijs colligebantur, ut notat Baron. ad annum 1156. ad finem. Lott. loc. cit. n. 23. Quod si verum, ut ait idem Lott. n. 24. necessariò sequitur, eam hodie deberi Papæ eodem jure, quo priùs illi debebatur decima vel reddecima, cum illa sit vis subrogationis, ut in eo, in quo non discrepant, subrogatum inducat naturam ejus, in cujus locum facta subrogatio. Ac proinde, si non jure divino positivo (quo summo sacerdoti in antiqua lege debita erat solvi decima decimarum à Levitis Numerorum c. 18.) ut sentit Cordubens. in tr. de annatis. apud Azor. loc. cit. §. tempore Sixti. & sentire visus Gamb. de offic. & potestat. leg. l. 1. n. 416. apud Lott. n. 25. saltem ex hoc jure divino scripto originem trahere. Azor. loc. cit. ex Eckio in Enchir. locor. communium, contra Luther. cit. de annatis. fatente annatam solvi Papæ juxta legis veteris institutum, idque non minus in recognitionem universalis dominij, quam in sustentationem Papæ ac Cardinalium egentium, ut Sarn. in præfat. reg. de valore. in 6. Mandos. in opusc. annales casus, casu 37. n. 167. aliique apud Lott. n. 26. hac secundarià intentione non tollente primariam; nempe dictæ recognitionis. Lott. cit. n. 26. Item quemadmodum affluentia divitiarum in persona, cui debentur decimæ, nihil de necessitate & justitia solvendarum ei decimarum remittit, ita etiam eadem in Papa non impediunt; quòd minus pergant ei deberi ex justitià annata. Lott. n. 28. & 29. dicens sic optimè doceri à S. Tho. 2. 2. q. 87. a. 4. ad 3. Soto de just. l. 9. q. 4. a. 4. in fine. Moneta. de decimis. c. 9. n. 4. & 2.

3. Tertiò, quòd hinc sequitur, nullam in hac annatarum exactione committi nundinationem aut simoniam: Nam esto, sit simonia, dum aliquid pecuniæ exigitur pro collatione beneficii; esto, id etiam minime excusetur ex eo, quòd id, quod exigitur cedat pro industria & ministerio ministrorum; id tamen malè applicatur exactioni annatarum, cum essentia seu substantia simoniæ consistat in pacto & condicte ultra præexistentem obligationem; adeo ut actus collatoris ab objecto oblationis sibi factæ per collatarium moveatur quasi ex quadam negotiatione. Lott. n. 30. Annata verò non exigitur tanquam debita ex condicte, sed tanquam debita ex antecedenter jam exstante lege (quid ni enim Papa sicut ferre potest legem absque ulla labe simoniæ, aut quòd per hoc vendat spirituale pro temporalizant nundinationem exerceat; ut qui deinceps beneficium obrineat, fructus primi anni, vel eorum dimidiam partem solvat in subsidium hujus vel illius clerici, conventus regularis, hospitalis &c. ita etiam ferre possit legem, ut iidem fructus solvantur, vel potius reserventur in communem